

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY

FŐMUNKATÁRSÁK:

TARCSAFALVI ALBERT

GYÓRFI ISTVÁN

T A R T A L O M:

Vargyasi id. báró Daniel Gábor.		A nők világa. Kérés a Nők szövetségé tagjaihoz	53
Faluvégi Áron	41	Egyházi és iskolai mozgalmak . .	54
Ima. Barabás Ábelné	47	Nyilvános elszámolás	56
A mi katonáink	48	Boríték. Hirdetés	

Mennyegzői, konfirmációi s ünnepi alkalommal igen kedves és jótékonyhatású állandó ajándék az imakönyv., **SZIVEMET HOZZÁDEMELEM**, írta dr. Boros György, női imakönyvet a sajtó meleg szavakkal üdvözölte, a közönség valláskülönbőség nélkül megkedvelte. Ára csinos vászonkötésben, arany kehely és arany címmel 2 K 40 fill. **Öt példány egyszerre rendelve 10 K.** Bőrkötés arany-széllel (barna, sötétkék, fekete) 6K. Fehér csont, selyem- és bársony kötés többféle színben, kiválóan jó papíron 10 K. **Bőrkötés remek kivitelben 14 kor.** Megrendelhető a szerkesztőnél.

Minden unitáriusnak szól, de aki az unitáriusokról akar szólni, az sem nélkülözheti ezt a könyvet: Az unitárius vallás Dávid Ferenc korában és azután. Mert ebben meg van magyarázva az unitárius vallás eredete és fejlődése, az unitárius egyház jogai. Ismerteti a vallás alapítóit, az egyház oszlopait. 400 esztendő nevezetes gondolatai és a négyszáz esztendő, a XIX-ik század értékes alkotásai, mint tiszta tükörből ragyognak vissza ránk ebből a könyvből. Irták legjobbjaink: Ferencz József püspök, báró id. Daniel Gábor, báró Petrichevich-Horváth Kálmán, Fekete Gábor v. b. t. t. főgondnokok, dr. Borbély Ferenc, dr. Borbély István, dr. Boros György, Csifó Salamon, Gálfi Lőrinc, dr. Gál Kelemen, Kiss Sándor, Pap Mózes, Szinte Gábor, Tarcsafalvi Albert, dr. Tóth György, Varga Dénes, Vári Albert, dr. Wendte Károly tanárok, lelkészek és Percelné Kozma Flóra. A 200 nagy 8-rét oldalra terjedő könyv ára 3 K., 5 példány postai költségét fizeti a kiadó Dávid Ferenc-Egylet.

Dávid Ferenc képes életrajza írta Pap Domokos. kiadta a Dávid Ferenc Egylet. A csinos kis mű könnyen áttekinthető szépen megírt életrajza a dévai mártirnak. Ára 50 fillér, postán küldve 58 f.

Akinek valakije a háboruban van, rendelje meg az Unitárius Közlönyt, mert minden unitáriusról meg fog emlékezni, Nagyon becses foglalatja a székely vitézségnek!

Ha legalább 5-ön egyszerre rendelik meg s egy-egy koronát, összesen 5 koronát egyszerre beküldenek, az Unitárius Közlöny háborus számaait egész évben egy csomagban egy névre megküldjük.

Az Unitárius Közlöny régi számaiból 12 drbot 40 fillérért, 100 darabot 2 koronáért küldünk meg.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA: A DÁVID FERENCZ EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY.

FŐMUNKATÁRSÁK:

TARCSAFALVI ALBERT

GYÖRFI ISTVÁN.

Előfizetési ára: 2 korona 44 fillér. Egy szám ára: 24 fillér. Egyleti tagok 5 évi kötelezettséggel, egy évre 2 korona 4 f. fizetnek. — Minden pénz Gálfi Lőrincz egyleti pénztárnokhoz küldendő Kolozsvárra.

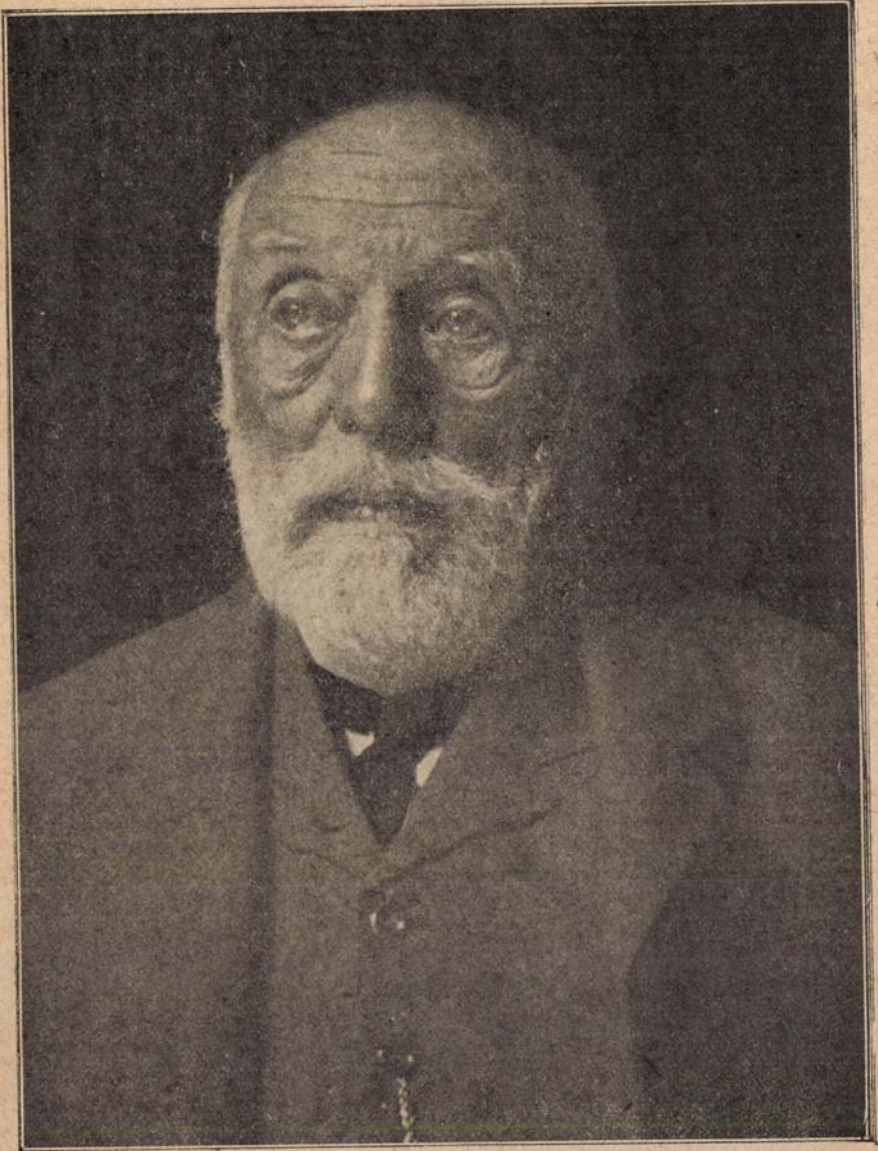
VARGYASI
ID. BÁRÓ DANIEL GÁBOR
1824—1915.

A magyar társadalom széles rétegeiben mély és őszinte részvétet keltett a gyászhir, hogy id. báró Daniel Gábor nyugalmazott főispán, a Szent Istvánrend kiskeresztese, a Lipótrend lovagja és a magyar unitárius egyház tb. főgondnoka február 6-án életének 91-ik évében elhunyt és vele nemzetünknek egy vészben-viharban edzett oszlopos tagja kidőlt.

Az isteni gondviselés őt pátriárkai étellel ajándékozta meg, ami csak keveseknek jut osztályrészül és ő ezt a hosszú életet egészen hazájának, nemzetének és egyházának szentelte. És éppen ezért, — habár az állagos életkort régen meghaladta, — nekünk mégis váratlan és korai volt halála. Az ősi régi székely Daniel családnak volt ivadéka, melynek származása egészen a Rabonbánokig vihető vissza, kik közül sokan *jutottak zöldágra*,¹ s imtéztek nemzetüknek ügyét békében mint bírák, a harctéren mint vezérek. Ez a család sok jeles hazafit adott nemzetünknek, tántorithatatlan hiveket és védőket sok viszontagságon átment egyházunknak szorongatott helyzetében.

A most elhunyt pátriárka családjának történetében is kimagasló helyet biztosított és maradandó emléket ha-

¹ A *zöld ág* volt a régi székelyeknél a főtiszttség jelvénye, innen a közmondás: zöldágra jutni!

VARGYASI ID. BÁRÓ DANIEL GÁBOR.

gyott, mert a családnak 1740-ben bárói rangra emelt ága kihalt és ezt a méltóságot ő szerezte vissza, amennyiben hasznos és érdemdes közéleti tevékenységének elismeréséül a király 1913. évben örökletes bárói rangra emelte.

Ifjúsága hazánknak a mult század közepén lezajlott mozgalmas és vészteljes korszakába esik; ebben fejlődött ki jellemzilárdsága, acélosodott tetteje. Iskoláit bevégezőn tanulmányútat tett Európa különböző országaiban s hazatérve az erdélyi kormányshék tb. fogalmazó-gyakornoka lett (1846.), később ugyanezen minőségben Bécsben szolgált 1848-ig az erdélyi udvari kancelláriánál. Már 24 éves korában 1848-ban az agyagfalvi székelygyűlésen, mint kormánybiztos jelent meg. A homoródi kerület 1863-ban őt küldte ki a n.-szebeni Landtagra, de ő a löbbi magyar képviselővel együtt távol maradt a gyűléstől. Udvarhelyshéknek ő volt az utolsó főkirálybirája s ugyanazon megyének első főispánja (1875—1892). Az árkosi zsinaton 1876-ban, — a főtisztelendő püspök úr megválasztásával egyidejűleg, — egyhangulag főgondnokká választatott, s midőn később előrehaladott korára való tekintettel ezen állásáról lemondott, a főtanács érdemeinek elismeréséül tiszteletbeli főgondnoki címmel lüntette ki.

Az ő idejében nem találtunk Udvarhely megyében olyan közintézetet, testületet, melyben mint kezdeményezőnek, alapítónak vagy támogatónak része ne lenne. A legnagyobb magyarnak 1860-ban bekövetkezett halála alkalmával Széchenyi-alapítványt tett székely ifjaknak felsőbb tanintézetekben leendő segélyezésére.

Széleskörű közéleti tevékenysége mellett, — elődei nyomdokán haladva, — igaz szeretettel és hithű buzgósággal állandóan közreműködött egyháza ügyeinek intézésében bölcs tanács, irányítás és vezetéssel. Budapesti egyházközségünk megalapítása és megszilárdítása körül is hervadhatatlan érdemeket szerzett s öregeégében is ügyeinek intézésében egészen az utóbbi időkig tevékeny részt vett.

Még nincsen egy éve, midőn (1914 április 22.) egyházközségünk küldöttségileg megjelent nála, hogy életének 90-ik évfordulója alkalmából üdvözölje, ami őt igen kellemesen érintette, a küldöttség tagjaival élenken elbeszélgetett s köszönetét levélben is kifejezte egyházközségünknek. Habár testi ereje hanyatlott is, de szellemi frissességét mindvégig megtartotta, mit igazol az, hogy halála előtt 48 órával még Lajos fiának sajátkezűleg írt levelében ér-

deklódéssel tudakozódik a gazdasági ügyek felől. Isten különös kegyelmének köszönhető, hogy az öregség terheinek nyomasztó hatásán kívül testbetegségben sem szenvedett, hanem, — mint a mécs, midőn az olaj elfogyott — egy lobbanással kialudt. A közügyeknek szentelt élete mozgalmas, de annak alkonya, kimulása csendes volt.

Temetésén fiajn, unokáin és rokonain kívül nagyszámu és előkelő közönség jelent meg. A budapesti unitárius egyházközséget dr. Székely Ferenc v. b. t. t. ny. igazságügyminiszter vezetése alatt nagyszámu küldöttség, a magyarországi unitárius egyházat dr. Boros György egyh. főjegyző és ifj. dr. Ferencz József képviselte. Koporsója felett Józán Miklós esperes-lelkész megható imája után dr. Boros György érdemeinek méltatásával magasszárnyalásu beszédben vett bucsut tőle. A sirnál Józán Miklós bucsuszavai után Ugron János Udvarhelymegye főispánja tolmácsolta megyéjének kegyeletes érzelmeit. Emléke legyen áldott. Pihenjen békével!

Budapest, 1915 február 8.

Faluvégi Áron.

Utolsó levele fiához.

Édes Lajosom!

A felolvasóm egy igen jóra való rf. teologus, reggel 8-tól d. u. 1 óráig előadáson lévén, felhasználok az alkalmat a levélírásra. Lajcsitól tegnap kaptam egy lapot, jól van és a bundát megkapta, ez szerencse, mert ott egy néhány nap óta nagy hideg van, itt is 3—7 R fok hideg van.

A családban nincs változás, csak az áru hiány miatt mindenki hadi kenyérrel él.

Utolsó leveledet elég pontosan vettem, ebből örömmel értesültem feljövetelekről, csak az ne legyen »csak jó szándék«, hanem valóság is.

A közelebbi leveledben örömmel értesültem a kereszturi gimnáziumunk épületéről és felszereléséről, de nem emlékeztél meg az ürszékek és az egyéb hulladékok eltávolításáról, még ez is sokba kerül, ha mindezekről az egyháznak kell gondoskodni, melyeket nemcsak az új, de a régi gimnáziumban is meg kellene csináltatni, legcélszerűbb egy szakértővel egyszerre mind a két épületben megcsináltatni a terveket. Remélem a jövő héten biztosan feljössz. Sokszor ölel szerető apád

Budapest, 1915 február 4-én.

idősebb Daniel Gábor.

Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy a néhai nagyérdemű főgondnokunknak legutolsó arcképét közölhetjük, melyet Szamosi Soós Vilmos szobrász vett föl 1914. év nyarán, tehát 90 éve betöltése után. A kép nemcsak az öreg embert mutatja, hanem az éber figyelőt és gondolkozót. Lelki éberségének kivételesen ritka bizonyíték a levél, melyet fiához, báró Daniel Lajos országgy. képviselő, isk. f. ü. gondnokhoz írt halála előtt két (2) nappal. Ha semmi más adatunk nem volna, ez a levél az atyát, a családfőt és gondos világi egyházfőt gyönyörűen világítja meg. Szép hosszú életét az utolsó percig tiszta éber lélekkel élte át. Az utolsó napon is rendesen kezdte napi foglalkozását. A családdal ebédelt s míg Gábor fia temetésen volt, karosszékében csöndesen örökre elszenderült.

Dr. Boros György egyh. főjegyző beszéde a koporsó mellett.

Hősök dicsőítésétől enyhül a hideg téli szél. Nagyok és dicsők koszorúját készíti millió kéz. Én egy magyar nemzeti hős koporsója mellett hajtom meg hódolatunk lobogóját. Nem! id. báró Daniel Gábor nem a déli, sem az északi vagy nyugati harctéren folyó világháboruban vívta ki magának a nemzeti hős dicső nevét, hanem a magyar nemzet polgári, egyházi és politikai 70 éves küzdelmében. Akkor született, amikor a nagy Kölcsey aratta babérjait. Széchenyi és Kossuth kezdték próbálgatni szárnyukat. A nagy nemzeti küzdelemben mint délceg ifjú részt vevő s most ötven éve megyéjének főkirálybírája s majd főispánja.

Alapos tudás, tappintatos körültekintés, megfontolt bölcs elhatározás irányítja minden lépését. A zajt és sietést nem szereti, de soha egyetlen kötelességét el nem feleli. Megviselt, szegényes, de nemes lelkű és minden jóra kész székelyei, az udvarhelymegyeiek, azok, akiket ma a 82-esek rettegett nevén emlegetnek, megértették, imádásig szerették és készek voltak érte mindenre. A megye útjai, iskolái, kollégiumai s száz meg száz jeles vagy jeltelen intézmény, jótékony újjai lenyomatát őrzik.

Esszei a szív, akarattal a munkaerő, szorgalommal a kitartás, szelidséggel a bátorság, szilárd jellemmel a jótékonyosság kevés férfiban egyesült oly harmonikusan. Ő megértette a népet s a nép hálványozta őt.

A magyar alkotmányos élet nagy átalakító és teremtő áradataiban id. Daniel Gábor a kormányosok között gyönyörű helyet vívott ki.

Egyéni kiválóságai mellett a családi hagyományok nem kismértékben hatoltak rá s ő nemcsak hogy megértette a nagy parancsat, hanem szép családját a legfelsőbb kegyre érdemesítette.

Nem siratni jöttünk haló poraiban, nem is dicsérni őt, csak például állítani a mai és jövő nemzedékek elé. Polgári, világi, politikai pályája szép és dicsőséges volt.

De nem kevésbé az egyházi.

Ha volt mit siratni a magyar nemzetnek az elmúlt száz első felében, a kis unitárius egyháznak annál inkább.

Minden vagyona embereiben állott. Amikor Berde Móza elhatározta, hogy egyházát a szegénységtől megmenti, Daniel Gábor tanítványa s bizalmasa volt. A két puritán lélek egymásra talált, s a tanítvány még akkor is kéri és hallgatja jó tanácsait, amikor az egyháznak világi fejevé, főgondnokává választották. A mi nagy halottunk szívéen és lelkén szűrődött át negyven év alatt az egyháznak minden nagyobb kérdése. 30 esztendőig rendes, tízig tiszteletbeli főgondnokunk volt. Mint hatalmas árnyas tölgy áll az egyházkertje közepében. Sok helyütt gyöngye, megviselt a kerítés, olykor érezik a szegélyen a védettség hiánya, de ha az aggódó közelébe jutott, vissza szerezte nyugalmát, önbizalmát.

Ha valaki kérdezte vallása felől, nem mondotta amit a nagy Washington: »ne kérdezd mi a vallásom«, mert ő büszkén vallotta magát unitáriusnak, de azt hozzá tehetette ő is öndicsékvés nélkül: »vallásomról a bizonyítékot keressétek életemben. Ha az becsületes és kötelességteljesítő élet volt a társadalomban, akkor az a vallás, amely életemet irányította, nem lehet rossz«.

Ma eme szédítően nagy háboru hatása alatt az emberek visszatértek Istenökhöz és imádkoznak buzgón, áhitattal. A mi dicső halottunknak egész élete Istenben vett rendíthetlen hit és bizalom volt.

Egyháza fősóhajt, mert ősz pátriárkáját elveszítette. Fájdalmának és tiszteletének hálakönnyeivel hinti be kopersóját és fogadást tesz, hogy cselekedeteinek emlékét, tanácsainak lelkét átviszi az életbe és tovább folytatja azt a szép munkát, amelyet ő hittel kezdett s a hitből végzett élete utolsó lehetőleg, hiszen elhunytá előtt két nappal fiához írt levelében kedvelt iskolája ügyének olyan részleteiről kért tájékozást, amelyek csak szakembereket szoktak érdekelni.

Ritka szép, hosszú élete, melyben a lélek ébersége és tisztasága soha sem hagyta el, isteni ajándék volt.

Dicső emléke, melyet gyönyörű családja és egyháza kegyelettel őriz, legyen hű munkásságának jutalma.

Id. báró Daniel Gábor te e földön Istennel éltél, a mennyben Istennel maradsz. Amen.

Ima.

Hadúr! Népünk hatalmas Istene!
Szemed amerre szétekintve lát,
Az Adriától a Kárpátokig,
Most szent oltárodon áldoz hazánk.

Oltárodon terítve hólepel,
Oly fehér, mint az igazság maga;
Fehér leplen piros véráldozat,
A legdrágább, mit adhat a haza.

És fölcsap, im, az áldozati láng.
Föl a magas, fenséges ég felé —
És onnan szórja fénylő sugarát,
Hogy a világ ámulva néz belé.

Az áldozati füst gomolyiból
A táltos jósol néked, nemzetem;
Dörgő, mély hangja mulból száll felénk,
De a jövő dicsősége leszen.

Kik elfeledtek vagy feledni vágytak,
Uralkodó, hatalmas nemzetek:
Most minket újra győzhetetlen látnak
S egész világ hősként emleget.

És a hőseknek mindegyik csepp vére
Egy-egy kis mag, amely elvetetett
S amelyből még hatalmasabban éled
A győzhetetlen hazaszeretet.

Hadúr! Népünk hatalmas Istene!
Te választottad nekünk e hazát —
S habár egész világ is ellenünk,
Megtartjuk azt ezredéveken át!

Barabás Abelné.

— Tudósítások a nagy világháboruban résztvevőkről. —

32. **Dr. Abrudbányai Ede.** A harctér kitüntetett hősei között szerepel dr. Abrudbányai Ede, az Erdélyi Bank egyik ügyésze. Egyike volt azoknak, akik Sabácnál elsőnek lépték át a magyar határt s az északi harctéren is több ütközetben vett részt. Ott volt a veretlen budapesti hadtest tizennyolc győzelmes csatájában és hogy Kolozsvárra került beteg, ide kézbesítették neki az elsőosztályú ezüst vitézségi érmet, amelyet nemcsak páratlan hősiességével, hanem azzal is kiérdemelt, hogy derekas kötelességteljesítésével körülbelül egymillió korona értékű municiót mentett meg a pusztulástól.

Csapatának a legnagyobb rendben keltek át a Száva, anélkül, hogy a szerbek a legkisebb kárt is tudtak volna tenni bennük. Csak akkor lépett a szerb tüzérség akcióba, amikor a mieink már biztonságban voltak. A sikertelen akció annyira felbátorította a szerbeket, hogy dühükben a Sabáccal szemközt Klenák vasuti állomását kezdték agyuzni. Nem lehet tudni, a véletlenül múlt-e az, hogy az ellenséges nehéz tarackütegek eltalálták a pályaudvaron veszteglő municiósnak a vasutit. A husz-huszonöt vagonból álló hosszú municiósnak a vasutit robbanó anyagokkal, bombákkal, srappal volt tele s mikor az egyik vagonban a szerb ágyugolyó érte, irtózatossal dörrenéssel robbant fel. A vasuti állomás személyzete fejvesztetten menekült. A municiósnak a vasutit vezetőjét eltalálta egy ellenséges golyó, a fűtő pedig reszketve indult futásnak a borzalmak tanyájáról. Időközben meggyuladt a pályaudvaron levő vasuti raktár fedele is s mivel itt is volt munició, félni lehetett attól, hogy felrobban az is. Ter-

mészetes, hogy a szerb srappell és golyóesővel elárasztott pályaudvart senki sem merte megközelíteni.

A mi csapataink ekkor már kint voltak a lőtávon s attól nem lehetett tartani, hogy a szerb tarackütegek lövegei hozzájuk is eltalálnak. Mentésre azonban nem gondolt (már senki. Ekkor történt, hogy Abrudbányai Ede zászlós jelentkezett a kapitányánál és arra kérte, hogy vegye át az ő szakaszának a vezetését is, mert megkísérli a lehetetlent, a municiót vonat megmentését. A másik pillanatban már indult is az elhagyott pályaudvar felé. Utközben a fűtővel találkozott, aki reszketve mesélte, hogy a mozdonyvezető mellette hullott le holtan a mozdonyról s nem lehet szó mentésről.

Amikor a zászlós a katonáit is felszólította, hogy jelentkezzenek a vakmerő kalandra, három magyar fiu vált ki a sorból: Horváth káplár, Hajdu Ferenc és Makkai János közvitéztek. Óvatosan közeledett a kis csapat a veszélyeztetett vonathoz. Abrudbányai előre küldötte a fűtőt, hogy indulásra készítse elő a mozdonyt, ő maga pedig az ütegek golyóinak záporában az égő vagonokat lekapsolta s jelt adott a felszabadult vonat indulására. Tizennégy vaggonnal robogott el a mozdony, magával vive mintegy egymillió korona értékű municiót. A lángban álló többi vagon pedig égett, a municiók ládák folytonos robbanásai közepette. Abrudbányai azonban még ezek után sem távozott, hanem bátor katonái segítségével megkísérelte a municiók raktár ajtaját felfeszíteni. Feszégetés közben azonban egy csomó munició felrobbant az épületben s most már be kellett látnia, hogy nincs mód a raktár megmentésére. A munició raktár felrobbanásakor Abrudbányai és katonái nyomban földre vetették magukat és hason csuszva értek el egy körülbelül tiz méternyire levő cementezett mélyedést, amelynek jótékony védelme alatt huzódtak meg. Le nem írható veszedelmek között tudtak végre kivergődni a lángtengerből. Abrudbányai az elsőosztályú vitézségi érmet, elszánt katonái a második osztályú vitézségi érmet kapták meg. Kiténtették a fűtőt is, aki elvezette a felszabadult vonatot.

33. **A Szentkirályi-fiúk.** Szentkirályi Ferenc f. ü. gondnok, honvéd ezredes, mint ezredes-térparancsnok teljesíti hazafias kötelességeit Máramaros megyében.

Öcssei a **Szentkirályi-fiúk** közül **Árpád** már a hősök álmát alussza. Katonai életéről a következő érdekes tudósítást kaptuk: Északon harcolt. November 25-én a Ksawczovoi ütközetben azt a nehéz feladatot kapta, hogy az erdő szélétől a beásott oroszokat üzze el. Sajnos háromszor annyi volt az orosz, mint a mieink. Az ezred sokat veszített. A helyzet tarthatatlan volt. Két testvér Árpád és Béla majdnem egymás mellett vezényelték a század-

jukat. Árpád megsebesült. Gerincét érte a lövés, nem tetszett életveszélyesnek. Béla, aki sértetlen volt, gondoskodni tudott testvére elszállításáról. Kórházba jutott. Ausztriában Kölnben, hol nőtestvére fölkereste és Bécsbe szállította. A seb súlyosnak bizonyult és éppen karácsony szombatján elhunyt. Nagy pompával temették el Bécsben a Heldengrubba. Szerető jó testvéreit és jegyesét »az vigasztalja, hogy szegényt egy szép halál érte a hazáért. Majdnem minden fájdalom nélkül szenvedett ki.« 33 éves volt.

Béla huszár-kapitány az első huszárezredben, most Hindenburg alatt harcol.

Zoltán, a legnagyobbik testvér szintén huszárkapitány a honvédeknel. Részt Lemberg körül, részt a Kárpátokban harcolt.

34. **Dr. Simon István** alsójárai ügyvéd, az 51. gyalogezred tartalékos hadnagya. Már augusztus eleje óta teljesíti a legnehezebb szolgálatokat. Részt vett a galíciai harcokban: Lemberg, Grodek, Turka, Sary-Sambor neveit nem fogja elfeledni. Három hónapi küzdelemben kitartott, míg végre december elején betegesen és megtörtén haza jött családja körébe gyógyulni. A nyugalom visszaadta erejét és f. év január 2-ika óta ismét katonai szolgálatot teljesít Kolozsváron, hol ezrede új embereit készíti a harctérre. Századával a galíciai harctéren egy folyó-átjáró védelme alkalmával 300 orosz katonát elfogott és sok fegyvert s municiót zsákmányolt. Testvéröccse, Simon Béla a 21-ik honvédezzred tartalékos, ki szintén Galiciában küzd a háboru kezdete óta, másik testvéröccse, Simon Dezső a 22-ik szanitész osztagban Nagyszebenben teljesít szolgálatot.

35. **Dr. Tamás István** alsójárai ügyvéd, az 51. gyalogezred tartalékos hadnagya. Részt vett a háboru eleje óta a galíciai és kárpáti harcokban, majd századával Oroszlengyelországban Hindenburg seregeivel harcolt Lodz és Lovice előtt. Mindenütt megmutatta, hogy nem fajult el a székelv vér s a torockói gothusok birják tettel és erővel. Egy hajnali roham alkalmával azonban egy buta golyó átfurta bal alsó lábszárát s egyidőre harcképtelenné tette. Családja körében keresett gyógyulást s már a javulás útján van. Február elején ismét felkötö vitézi kardját, hogy tovább küzdhessen.

36. **Nagy Sándor** gazdasági szaktanító Mezőtúr. A kolozsvári 21. honvéd gyalogezred egy éves önkéntes szakaszvezetője az északi harctéren augusztus 25-én eltűnt. Három hó elteltével életjelt adott magáról, hogy két helyt súlyosan megsebesült és orosz hadifogságba került. Kostroma nevü katona kórházban kezelték. Onnan már elinternálták, hogy hová, nem tudjuk.

37. **Nemes József** (Ikland), mint öreg népfelkelő indult a nagy utra, hogy ki vegye részét a nagy világháboruból. Lelkesen,

bátran ment beteges, gyenge egészségű ember létére. Négy hónapon keresztül harcolt hősiesen, míg végre a gyenge idegzetű embert a sok szenvedés és fáradtság leverte s mint beteg került a miskolci kórházba, később a szegedibe, hol nemes lelkét kilehelte január 23-án. Mély gyásszal övezi felesége és három nevetlen gyermeke. S mi is őszinte részvéttel vagyunk egy igazi becsületes, jó barátságú felebarátunknak elvesztésekor. Az apának négy felnőtt házias fia közül már csak egy él.

38. **Ifj. Kilyén József és Károly** (Ikland), kik a szerb harctéren voltak kezdettől fogva, mindketten megsebesültek, egyik kezén, másik karján s már két és fél hónapja Budapesten a kórházban fekszenek.

39. **Balogh István**, ki az északi harctéren kapott sebet, már felgyógyult és ott áll újból a hős katonák közt, hadd osztogassa tovább a háált s hozzon dicsőséget a magyaroknak.

40. **Szász Ferenc** Oroszlengyelországban kapott három sebet, melyből felgyógyulva, erős elszántsággal, mint hős maroszéki fiu ment tovább küzdeni.

41. **Mihály Sámuel** 22-ik honvéd gyalogezrednél tizedes, az uzsoki szorosnál kapott a lábán egy srappel ütést, mely ugyan nem hozta volna haza 'szép Magyarország kárpáti szorosainak védésétől, hanem a sok szenvedés és fáradtság. De immár felgyógyulva, most mint szanitész ment vissza a harctérre.

42. **Lőrinczi Zoltán** élelmezési hadnagy a 22-ik honvéd gyalogezrednél, öt hónapon keresztül gondoskodott a hős katonák ellátásáról, míg végre az ott átélt izgalmak és szenvedések közt sárgaságba esett. Most itthon édes atyjánál (Lőrinczi Dénes nyug. lelkésznel) gyógyíttatja magát, pihenni táradtságát, hogy ujult erővel térhessen vissza a harctérre.

43. **Major Domokos** alsósófalvi segédjegyző, mint kadett-örmester vonult be augusztus 1-én a 62-ik gyalogezredhez, hol azonnal az ujoncok kiképzésével bízott meg, de midőn az oroszok betörték hazánkba, a harctérre ment, az oroszokat csapatával Homonnától Drohobicsig üldözte diadalmasan, hol egy rohamra menés alkalmával október 21-én megsebesült s mint ilyen Budapesten részesült gyógykezelésben, honnan felgyógyulva ezredénél jelentkezett újabb szolgálatra s most a szerb harctéren, mint zászlós küzd diadalmunkért.

44. **Lőrinczi Ferenc** (Csekefalva), ki a 82-ik gyalogezredben káplár, ezredével augusztus elején már az északi harctérre vonult, hol augusztus hó 30-ig küzdött az ellenséggel, míg Lembergől északra ellenséges golyótól jobb lábán súlyosan találva harc-képtelen lett, de súlyos sebéből felgyógyult s most újra Oroszlengyelországban harcol.

45. **Paget János**, a székelyudvarhelyi 82-es ezred egyik me-
netzászlóaljának őrmestere, egy ütközetben, amikor harcvonalunk
másik pontján visszahúzódtunk, szakaszát az ellenséges gépfegy-
vertűzben előre vitte s ezzel balszárnyunknak, a további elő-
nyomulást lehetségessé tette. A vitéz őrmestert a II. osztályu vi-
tézségi érdemmel tüntették ki. Ez örömet azonban rövidesen
mély fájdalom váltotta fel. A derék fiu — mint a napokban táv-
íratilag tudatták — Nowa-Radomskban, tifusz miatt kiszenvedett.
Akit az ellenség legveszedelmesebb golyózápora sem tudott el-
ejteni, a betegség ágyba döntötte és hősi életét kioltotta.

46. **Gálfalvi Sámuel** tanár, a 22-ik népfelkelő gy. ezredben
hadnagy küzdött a galíciai harctéren. A V. K. Egylet kolozsvári
kórházában ápolták, ahová egészsége megrongálása miatt került,
de újból visszatért a harctérre. Szép versét muít számunkban
közöltük.

47. **Péter Lajos** kereszturi főgimn. tanár szintén hadnagy.
Galiciában az oroszok ellen harcolt, orosz hadifogságba jutott.

48. **Lőrinczi István** tanárjelölt (a kereszturi esperes fia), egy
éves önkéntes, a keleti harctéren mindjárt felvonulásakor meg-
sebesült, gyógyulva visszament s fogságba került.

49. **Benedek Mihály** tanító, népfelkelő, fogságba esett.

50. **Ifj. Korodi József** datkközségi bíró, népfelkelő a galíciai
harctéren Luhkow közelében október 12-én hősi halált halt. Régi
előfizetője az Unitárius Közlönynek, vallásos, egyházát szerető
ember volt. Mint községi bíró józanságával, elölrelátó képes-
ségével nagy szolgálatot tehetett volna elmaradott szegény köz-
ségünk fejlődése érdekében. Halálát fájjaljuk. Nyugodjék csendesen.

51. **Aranyos-rákosi Daczó Ferenc** tartalékos káplár az 50-ik
gyalogezrednél. A legelső mozgósítás alkalmával hadbavonult.
Azóta, egy fél év óta, állandóan tűzvonalban áll, részint Orosz-
Lengyelországban, részint a Kárpátoknál. Eddig 27 ütközetben
vett részt s bár az ő százada, a 7-ik század nagy részben elvér-
zett, őt, a jó fiut, a hű férjet, a szerető testvért és rokont a ma-
gyarok nagy Istene megoltalmazta minden bajtól és veszélytől
mind e mai napiglan. A tordai m. kir. pénzügyigazgatóság, mely-
nek kötelékébe tartozik, büszke lehet e hős harcosra. **Jelenleg**
a Hindenburg vezénylete alatti táborban küzd hősi bátorsággal
és elszántsággal az oroszokkal, Varsó bevételéért. Miként írja:
»Addig nem jó haza, míg teljes rendet nem csinál«. Segitse Isten!

52. **Dr. Veress Vilmos** kir. akad. tanárnak három fia vesz részt
a honvédelmi nagy munkában. A legidősebb **Gábor**, mérnök, a
Pozsony körüli megerősítési munkálatoúknál végez műszaki dol-
gokat. **Géza** — az ifjabb — a Bécs melletti Korneuburgban
kórházi vezető orvos és a vasuti ezred főorvosa; **Szilárd** — a
legifjabb — augusztus óta a harctéren van a Dankl-seregében.

Egy ideig Galiciában volt, október óta azonban a Hindenburg-seregével Orosz-Lengyelországban operálnak. **Pál** — a negyedik fiú — most jut a besorozandók közé.

(29.) **Ifj. Borbély György** Az alább közölt gyászjelentés az U. K. mult száma 29. számú hézagos tudósítását megrázó szomoruan egészíti ki. A szülői jelentéshez a baráti és hazafias részvét sóhaját csatoljuk s azzal toldjuk meg: »boldogok a halottak, kik a haza szent ügyéért halnak meg!«

Harctéri gyászjelentés. Tudatom az ismerősökkel, hogy nagyobbik fiam, ifj. Borbély György tanárjelölt, kolozsvári tudomány-egyetemi könyvtári tisztviselő, egyéves önkéntes honvédtüzér, a szerb harctéren 1914 december 2-án meghalt 23 éves korában. Halálának körülményeit is meg lehet állapítani saját utolsó leveléből (nov. 18.), üteg hadnagya leveléből, két önkéntes barátja értesítéseiből s egy most érkezett hivatalos jelentésből. Ezek szerint a novemberi zord időben huzamosan üldöztek az ellenséget. November 18-án nagy hűlés érte. Néhány napig még szolgálatot teljesített. November 24-én bevitték a valjevói kórházba s ott december 2-án meghalt, valószínűleg tifuszban. A december 6-ika körül kezdődő menekülésben tehát nem vett részt. Huszonharmadik év. Az élet reggelén! De kötelességét teljesítette. Küzdő s kidőlt bajtársaival együtt neki is szól egyik pap barátom jelszava: »A hazáért élni tartozó kötelesség s a hazáért halni örök dicsőség.« A gyászból pedig kis mérték jut nekik, egyeseknek, porszemeknek, most, mikor egész nemzetünknek, egész országunknak a sorsáért aggódunk. Ám titkon tartja ki-kí szívében a sebet. Zalaegerszeg, 1915 február 15-én. Borbély György tanár, Borbély Györgyné Elekes Boriska, Borbély István, Bori, Sándor, András, Ferenc, Zsófi, Erzsi testvérek.

A NŐK VILÁGA

Kérés a Nők szövetsége tagjaihoz.

A Nőkszövetsége elnökének Mélt. és Főt. Ferencz Józsefnének az a kérése van tisztelt tagtársaihoz, hogy tagdíjaitak küldjék be a megelőző évekre és a jelen évre is Gyöngyössy Ibolyka pénztárnokhoz Magyar-utca 1. szám alá. Ezt annál inkább reméli, mert a tagdíj csak 1 korona.

A Nőkszövetsége közelebbről igen kedves ajándékkal lepte meg a lókodi kis egyházközséget. Küldött a nők számára egy urasztali poharat.

A hazai nők szövetségei közül a homoród vidéki mű-

ködéséről az értesítést térszúke miatt most sem adhatjuk. A külföldi Nők Szövetségeivel fönntartjuk az összeköttetést. Már is igen jó hatását éreztük, de többre is számítunk, ha főleg az Amerikában levők lakásáról értesülést kapunk. Ezt kérjük és várjuk is.

Egyházi és iskolai mozgalmak

Dr. Árkossy Gyulát a király kinevezte Kolozsvárra közjegyzőnek. A kiváló szakférfit Dicsőszenmárton sajnálni fogja, de mi annál melegebben fogadjuk és üdvözljük.

A dr. Bedő Albert pályadíjra a pályázat határideje 1915 május 10-re van kitűzve. Az alapigét lapunk decemberi számában közöltük. A föltételek ugyanazok mint a megelőző években.

Ha olvasta az Unitárius Közlönyt és meg volt elégedve vele, emlékezzék meg a kiadó Dávid Ferenc Egylet pénztáráról. Szívesen vesszük, ha bármily csekély összeget küld. Szerezzen maga mellé még egy előfizetőt. Egész évre 2 k. 44 f.

63-ik új örökös tagunk. E nehéz időben is megnyilatkozik az Unitárius Közlöny iránti áldozó készség. Liptay Arturné Gál Ilona úrnő Budapestről beküldötte a 100 k. örökös alapítói díjat. Hálás köszönettel fogadjuk. Volnának és vannak, akik ugyanezt megtehetnék!

Az Unitárius Közlöny jóra való szolgálatait nagyon sokan elismerik, de azt kevesen veszik figyelembe, hogy egy akkora lap előállítása mennyi költséggel jár. A legcsekélyebb adományt is szívesen vesszük.

Kénosi Sándor Lajos hunyadmegyei nagybirtokos évek hosszú sora óta tartó betegsége után életének 77-ik évében e hó 24-én elhunyt Déván; halálával a vármegye sok előkelő családját döntötte gyászba. Abból a Sándor familiából származott, amelyik majdnem háromszáz éve kapott Hunyadmegyében királyi kitüntetésként birtokot. S amelyik familia hosszú időn keresztül megőrizte unitárius voltát ott, ahol minden napon kellett látniok az unitárius Golgotát. Találónan mondom a ravatalánál a lelkész: „Hited iránti kötelességednek is megfeleltél. Távol a te fehérre meszelt hitedbéli templomaidtól, itt, ahol a te hitednek is annyi fájdalma, a vidéken a protestántizmus egyéb ágainak annyi elnémult harangja van, csendes, benső, mások meggyőződését tisztelő vallásos életet éltél és egyike voltál azoknak a munkás unitáriusoknak, akik a társadalom valláskülönbség nélküli segedelmével emlékkő alakjában expiáltatok az akkori társadalomnak első püspökünkön itt elkövetett méltatlanságát.“ A temetés január 26-án ment végbe ősi unitárius szokás szerint a magyarutcai gyászházból, Kiss Károly

körlelkész végezte. Holttestét Nagyrápoltra vitték a családi sírboltba. Nyugodjék békében.

Árva gyermeket elfogadna egy gyermektelen unitárius család. A D. F. E. titkára értesült erről az örvendetes hírről. A gyermek — első helyen fiú — egy éven felüli lehet föl 12 évesig. Az uri család gondoskodik a gyermek teljes ellátásáról és neveltetéséről. Ez a szép gondolat a háboru hatása alatt keletkezett. Tehát olyan árváról van szó, akinek az apja a háboruban elesett és anyja sincsen. Ha szülőtlén árva nem jelentkezik, olyant is elfogad, akinek anyja él. Az értesítést és jelentkezést lapunk szerkesztője továbbítja.

Unitárius egyházi névtár 1915-ről, most jelent meg, s ha érdeklődünk iránta, érdekes dolgokat olvashatunk ki belőle. Az egyháztanácsosok között a legrégebbek 1855-ben, tehát most 60 éve választottak meg. Ilyen azonban csak kettő van: Ferencz József püspök úr és Gruz Albert nyug. államtitkár. Az 50-es évekből való még Iszlay László tisz. köri gondnok (1856) és D. Pataki László tisz. köri gondnok (1859). Ezek után báró Petricevich-Horváth Kálmán következik (1861), s az évtizedek közeledése szerint emelkedik a szám. Egyházi részről van az Egyházi főtanácsnak tanácsos tagja: 58. világi részről 204. Ezenkívül 20 tanár, tehát összesen 224 világi. Képviselő: egyházi 14, világi 18, tehát a Főtanácsra jogosult tagok száma 314. Az E. Képviselő Tanácsnak van hivatalból tagja: 15, választott: 27, összesen: 42 tag.

Az iskola mint kórház. Kolozsvár iskolánk az 1848-ban, a szabadságharc idejében is kórház volt, s a harc leveretése után is sokáig kellett küzödni, a míg az osztrák helytartó parancsnokság visszaadta. A püspök, Székely Sándor 1850. januáriusában szomoruan jelenti, hogy tanulóinkat a redutból, hová az iskolából elköltöztek volt, kitétték s a farkasutcai megyeháznál adtak négy szobát. Szentmihály napjára ígérték, hogy visszadják az épületet, de azelőtt már ápr. 29-én kitétték a megyeházból s kénytelenek voltak a konsistoriális háznál a Brassai-féle tanári lakásba vonulni. Ehez adta a város a sikátorban levő házát. Visszaköltöztek novemberben, de az iskolában maradt portékáikat a tanulók nem kapták vissza. Az egyháznak nagy utánjárásába került a kijavítás és a sárcsomóknak az utcáról eltakaríttatása.

Katonáink a háboruban. A főtiszt. püspök úr feihívására immár jó részt beérkeztek a kimutatások. Az eredmény felülmulja számításunkat, mert 71 egyházközségünk bõleleddig hadba vonultak 3963-an. Még nincs jelentés 45, tehát az egésznek egy harmadánál több helyről, amit 2000-re becsülhetünk, vagyis katonáink száma februárius 15-án majdnem 6000. Ha a lélekszámot 80.000-re tesszük, a katonák az egésznek 7 százalékán felül vannak.

Egy öreg tüzér* feleségének. 1915. január 5-én. Kedves feleség! Én hála Istennek jól vagyok és itt,

* Kilyén Mózes (Ikland).

amint szolgálatba vagyok, egy kis versre találtam, elküldöm, hogy ottvassátok el ti is, amit én termeltem.

Amikor a piros rózsza
Kivirágozott tavasszal,
Nem gondoltam, hogy ily messze
Er el a tél a hóval.

De a telet a szép tavasz,
A kikelet váltja fel.
Legyetek hát ti is mindig
Bizalommal, reménnyel.

Gondoljátok, hogy tél után
Jön a tavasz kezdete,
Bánat után az öröm jön,
Bizzatok az Istenbe!

Csókollak a gyermeke el.

Módszi.

A katonáknak és családjuknak imádságos könyv jelent meg. Ferencz József püspök ur s a kolozsvári teol. tanárok és papok írták. Az illető lelkésznél ingyen lesz kapható március 15-től kezdve.

Szerkesztői izenetek. Többeknek, akik „A mi katonáink“ rovatba oly szíves készséggel küldöttek ismertetést, hátas köszönetet küld a szerkesztőség. Az eddigiekből is látszik, milyen sokan vannak s milyen kemény szolgálatot teljesítenek a miéink. Hát jó hazafi másképpen nem

is tehet. Többeknek: csak a jövő számba illeszthetjük be. Új consistor. A keblí tanácsnak (presbiterium) tagja minden egyháztanácsos (consistor), aki az egyházközséghez tartozik, tehát az elnök (lelkész vagy gondnok) köteles meghívni a gyűlésekre. Ha az egyháztanácsos valamelyik egyházközségbe költözik, a lelkészt értesíti, aki aztán tudni fogja a köteleességét. Az Egyh. törvény 2. pontja a kolozsvári, tordai, sz.-kereszturi és budapesti egyház. kiveszi a szabály alól. Ott csak választott tagjai vannak a keblí tanácsnak. B. Hogy tárgyaljuk a bibliát a falusi nép előtt? Régi kérdés, amely még sokszor megújul, mert a népoktatás csak a kezdetig jutott el, s a vallásitanítás még addig sem. A felnöttek könnyen megütköznek az újításon, kivált ha azt kellő bevezetés nélkül, nyersen, durván, sértőleg tárjuk elejökbe. Az, aki ma sem hiszi, hogy a föld forog s nem a nap, azt hiszi, hogy a biblia szavai között nincsen különbség, azok mind emberfeletti módon keletkeztek. Ilyet mai pap nem taníthat, de hogy a megismert igazságot hogy, mikor és hol tárjuk föl, egészen a tapintat dolga. A mi véleményünk az, hogy az új igazságok befogadására elő kell készíteni a népet. Elő is lehet türelemmel, szorgalmas tanítással. A nyári tanításon, a téli estéken, de főleg az iskolában. Felsőbb osztályai megadják rá az alkalmat. Addig is terjesszük a világszágot.

Nyilvános elszámolás.

A brassói unitárius templom építésének céljaira tett adományok.

— II. közlemény. —

8. A Kövendi Mihály 67. sz. gyűjtőívén: Rác János Brassó 1 K, özv. Rác Mihályné Brassó 1 K, Asztalos János és N. N. Brassó 80 f., Amsán Péter Brassó 1 K, Kammer Ede Brassó 1 K, Szewald Alfréd Brassó 1 K, Szabó Lajos Brassó 1 K, Kövendi Mihály Brassó 2 K, összesen 12 K 80 f.

9. A Boros József 233. sz. gyűjtőívén: Boros József honv. törzsőrmester Brassó 5 K, Cloos Péter 1 K., Bozsoki Imre 2 K, Opra Ferenc 50 f., Sándor Lajos 20 f., Aldica János 40 f., Krisch M. 30 f., Lázár Sándorné 50 f., Boros Józsefné 50 f., Ifj. Szabó András 50 f., Merva Vilmos 1 K, Benkő Lajos 30 f., Medgyesi András 30 f., özv. Zajzon Lajosné 1 K, özv. Kiss Józsefné 60 f., Knobloch Rezsőné 1 K, N. N. 60 f., Csentesi Józsefné 20 f.,

Fülöp Jánosné 30 f., Barta Jánosné 40 f., Salánky Béláné 40 f., Molnár Károlyné 20 f., Wagnerné 20 f., Fischer Artur 60 f., Szövérfy Józsefné 1 K, Király Samu 1 K, N. N. 30 f., N. N. 40 f., Miklós 40 f., Jánó Albertné 40 f., Ágostonné 20 f., N. N. 20 f., N. N. 20 f., N. N. 40 f., Kiroin J. Samu 10 f., N. N. 290 f., Szávuj Györgyné 40 f., Balázs Mihályné 20 f., Vajda Mihályné 10 f., Menyhárt József 30 f., Leonhardt János 40 f., Tökés Gyuláné 1 K, N. N. 1 K, Gyila Valér 10 f., Moser Károlyné 30 f., Salmen György 20 f., N. N. 20 f., Bartha A. 20 f., Jakó Károly 1 K, Barkó József 1 K, Tana Józsefné 1 K 20 f., Buna János 60 f., N. N. 30 f., valamennyien Brassóból, összesen 31 K 30 f.

Dr. Vernes István,
egyház közs. gondnok.

(Folytatjuk.)

Az egyesület pénztárába a folyó évi január 22-től február 20-ig rendes tagsági díjat fizettek: Arkosi Béla Selmecbánya 912—915-re, özv. Rend Domokosné Adony, Lőrinczi Dezső Kolozsvár, Marosi Ferenc Zombor 915-re, Zsigmond Lőrinc Budapest 911—912-re, Botár János Szilágyi Torockó 917-re, Kerekes István Nagyajta 914—915-re, Percel Ferencné és leányai Budapest, Comavescu Sándorné Kolozsvár 915-re.

Előfizetési díjat fizettek: Gombos Eszti Székelykeresztur, özv. dr. Hintz Györgyné Kolozsvár 915-re, Lázár Ferenc Siménfalva 913—914-re, Szénásy Ferencné Dés 915-re, Unitárius Egyházközség Medesér 914—915-re, Szabó János Szarvas, Mátyás Sámuel Küküllőszeg 915-re, Szabó Lajosné Brassó 913-ra, Nagy Lajos Borosjenő 913—917-re, Gyöngyösi Gábor Bágyon, Lukács Géza Debrecen, Nagy Pálné Mezőbergenye, Hajós Ilkey Zsuzsanna Budapest 914—915-re, Bauer Teréz Kolozsvár 915-re, Thury Ferenc, Bálint Lajos Füzesgyarmat 914-re, Diószegi István, Barna János, özv. Gidai Sándorné 915-re, Rökfi János 914—915-re, Rozsos Lajos 913-ra, özv. Gyáni Zsigmondné, Hegedüs Gergely, Kecskeméti Mihály 915-re, Kincses László 914—915-re, Kincses Lászlóné 915-re, Gyáni András 914-re, dr. Pálti László Gyulafehérvár, Hackler Arthur Budapest, Mikovics Anna Csák, Vajda Ferencné Torockó 915-re.

Örökös alapítói díjban fizettek: Kisgyörgy Sándor és neje Vargyas 50 K (második részlet) és Liptayné Gál Ilona Budapest 100 K-t.

Az U. K. költségeire ajándékoztak: Arkosi Béla Selmecbánya 2 K, özv. Rend Domokosné Adony, Vass János Kolozsvár 3—3 K, Hackler Arthur Budapest 2 K 60 fillért. Fogadják az egyesület köszönetét.

Kolozsvár, 1915 február 20-án.

Gálfi Lőrinc,

Egyesült Könyvnyomda R.-t.

Kolozsvár, Ferencz József-út 85. sz.

Ajánlja modern újdonságokkal, hangjegyekkel, szedőgépekkel és a technika legújabb vívmányu gyorsajtóival felszerelt műintézetét iskolák, egyházak, egyesületek, intézmények, magánosok, ipartelemek, kereskedők, gyárak, gazdaságok, pénzüzetek, stb. részére szükséges mindennemű nyomtatványoknak izléses kivitelben való gyors előállítására. Egyetlen megrendelés, legyen az a legkisebb vagy a legnagyobb, mindenkit meggyőz az árak rendkívüli olcsóságáról s a munka kifogástalanságáról.—

MÁRCIUS 15.

Március 15. Beszéd. Irta : Lombos Alfréd	—30	K
Március 15-iki beszéd. Irta : Fülöp József	—40	„
Egyházi beszéd március 15-re. Irta : Ferencz Gy. dr.	—40	„
Ugyanaz. Irta : Mészáros János	—30	„
Ugyanaz. Irta : Kovács Ferenc	—30	„
Hazaszeretet. (Tizenegy hazafias alkalmi beszéd ünnepélyekre.) Irta : Danóczi Antal	1—	„
Márciusi dalok. Irta : Ábrányi Emil	—30	„
Szabadság. Haza. Újabb márciusi dalok. Irta : Ábrányi	—30	„
1848. Március 15. (története). Irta Gracza György	—30	„

Történelmi és iskolai játékok:

Március 15. Alkalmi színjáték. Irta : Pásztor József	—80	K
Szabadság ünnepe. Ifjúsági színjáték. Irta : Pásztor József	—80	„
Öreg honvéd. Jelenet. Irta : Balla Miklós	—80	„
A honvéd. Színjáték. Irta : Balogh Kálmán	—80	„
A hazaáruló. Színjáték. Irta : Erdélyi Zoltán	—80	„
Talpra magyar ! Ifjúsági színjáték. Irta : Majthényi	—80	„
Rákóczi színművek. Irta : Eötvös K. L.	2—	„

Raphatók: KÓKAI LAJOS könyvkereskedésében

Budapest IV., Kammermayer Károly-utca 3. szám.

Legcélszerűbb az összeget postabélyegekből vagy postautalványon előre beküldeni. Portóra 20 fillért kérek.